

LESSTOF

Basisspelling

INHOUD

INLEIDING.....	3
BASISPELLEN EN MEIJERINK	3
DOELGROEP.....	5
STRUCTUUR.....	5
INHOUD	7

INLEIDING

Muiswerkprogramma's zijn programma's voor het onderwijs. De programma's zijn verkrijgbaar als netwerkversie en als web-based versie. Het belangrijkste principe van Muiswerkprogramma's is dat een diagnostische toets de student stuurt naar oefenmateriaal dat aansluit bij de gemaakte fouten. De toets kan herhaald worden en eventueel leiden tot opnieuw oefenen. De docent heeft een scala aan mogelijkheden om leerlingen te sturen en de voortgang te bewaken.

Basisspelling bestrijkt de basisregels van de Nederlandse spelling, regels die op de basisschool veelal worden aangeleerd en waarmee in het voortgezet onderwijs vaak nog wordt geoefend. Buiten het bestek van dit programma valt de stof van het aanvankelijke spellen, d.w.z. het verband tussen klanken en letters en ook een groot deel van de inprentwoorden. Wel komen in het programma enkele *inprenttechnieken* aan bod, waarmee op een beperkt corpus van woorden geoefend wordt. Voor het leren van de regels van de werkwoordspelling bestaat een apart Muiswerkprogramma (Basis Werkwoordspelling). Ook deze stof blijft hier dus buiten beschouwing.

Basisspelling kan gebruikt worden naast elke lesmethode. Leerlingen hoeven geen specifieke voorkennis te hebben om met het programma te kunnen werken.

BASISPELLING EN MEIJERINK

Vanwege de zorg over het kennisniveau voor taal en rekenen formeerde het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen een Expertgroep Doorlopende Leerlijnen Taal en Rekenen. De expertgroep (commissie Meijerink) kreeg als opdracht om te adviseren wat leerlingen van taal en rekenen moeten kennen en kunnen. Het resultaat is beschreven in het rapport 'Over de drempels met taal en rekenen'.

Het rapport geeft aan wat leerlingen op belangrijke momenten in hun schoolloopbaan moeten kennen en kunnen. Deze belangrijke momenten worden ook wel 'drempels' genoemd en behelzen de overgangen tussen basisonderwijs, vmbo, mbo, vwo, hbo en universiteit. Als leerlingen deze drempels makkelijker kunnen nemen, hebben ze meer kans op een optimale schoolloopbaan. Om ze hierbij te helpen, heeft de Expertgroep beschrijvingen van vier niveaus geformuleerd: 1F, 2F, 3F en 4F. Deze niveaus beschrijven de kennis en vaardigheden die de leerlingen op de drempelmomenten moeten beheersen.

Niveau	Fundamentele kwaliteit	Drempel
1 F	Eind primair onderwijs	Van po naar vo
2 F	Eind vmbo	Van vo fase 1 naar vo fase 2 / van vmbo naar mbo
3 F	Eind mbo-4 en havo	Van vo en mbo naar ho
4 F	Eind vwo	Van vo naar wo

De spellingstof die in het Muiswerkprogramma Basisspelling behandeld wordt, gaat tot en met niveau 2F. Buiten beschouwing blijft het aanvankelijk spellen (de koppelingen tussen klanken en letters) en de werkwoordspelling. Voor het laatste bestaat een afzonderlijk Muiswerkprogramma: Basis Werkwoordspelling.

De inhoud van Basisspelling komt globaal overeen met wat in de basisschoolprogramma's Spelling op maat 1 t/m 3 en in Flitsend Spellen 1 t/m 3 uitvoeriger – d.w.z. met kleinere tussenstappen - aan de orde komt.

DOELGROEP

Basisspelling is bedoeld voor leerlingen in de eerste klassen van vmbo-bbl, -kbl en -gl. In de brugklassen van vmbo-tl, havo en vwo kan het programma gebruikt worden voor dyslectische of taalzwakke leerlingen voor wie Gevarieerde Spelling nog wat te moeilijk is. In het mbo, het volwassenenonderwijs en de basiseducatie kan het programma gebruikt worden voor remediërende doeleinden. Het programma is bijzonder geschikt voor groepen waarin niveauverschillen bestaan. Het programma kan zowel gebruikt worden door leerlingen die nog veel spellingfouten maken als door leerlingen die al enigszins gevorderd zijn. De doelgroep is dus erg breed. Met name voor leerlingen die het 'gewone' oefenen niet interessant meer vinden, biedt dit computerprogramma nieuwe mogelijkheden. Het programma is geschikt voor zowel allochtone als niet-allochtone leerlingen.

STRUCTUUR

Het basisprincipe van Muiswerkprogramma's is dat een diagnostische toets de leerling stuurt naar oefenmateriaal dat aansluit bij de fouten die hij maakte. De toets kan herhaald worden en eventueel leiden tot opnieuw oefenen. Ook Basisspelling is zo gestructureerd. Er kan op verschillende manieren gedifferentieerd mee gewerkt worden (zie de sectie DIDACTIEK). De bovengenoemde lesstof is ingedeeld in rubrieken (onderwerpen) en diezelfde rubrieken komen in de toetsen terug.

OMVANG

Het lesbestand Basisspelling bestaat uit 94 - vaak variabele - oefeningen en 4 variabele toetsen voor diagnose en evaluatie. Er zijn 667 geluidsbestanden, ingesproken door een natuurlijke stem. Voor een stofoverzicht, zie blz. 16. De oefeningen zijn onderverdeeld naar onderwerp. In totaal zijn in dit lesbestand ruim 2600 vragen verwerkt en werden 11 oefenvormen gebruikt: Rijen (15x), Stenen (7x), Open vraag (28x), Flits-Open vraag (14x), Wijs aan in zin (1x), Meerkeuze (2x), Meerkeuze-2 (10x), Meerkeuze-3 (9x), Wijs aan in tekst (4x), Slepen (1x), Wijzig tekst (7x). Voor een beschrijving van de oefenvormen, zie de sectie DIDACTIEK.

Basisspelling heeft 233 uitlegschermen. Bij elke oefening horen een of meer van deze schermen, waarin met behulp van schema's, regels en voorbeelden de stof kort wordt uitgelegd. Deze vormen altijd het begin van de oefeningen. Tijdens het oefenen kan de uitleg op elk gewenst moment opnieuw geraadpleegd worden. Een globale schatting van de werktijd die nodig is om het programma af te werken is 20 tot 33 uur.

LET OP: sommige oefeningen kunnen slechts gemaakt worden als de computer voorzien is van geluid. Deze oefeningen zijn in de lijst te herkennen aan de asterisk. Op computers zonder geluid komen ze niet tevoorschijn. Dat geldt bijvoorbeeld voor de toetsen met open vragen.

Basisspelling heeft vier toetsen waarin gebruik wordt gemaakt van open vragen. In de vorige versie gebruikten we voor meerkeuzevragen in de toetsen, maar recent wetenschappelijk on-

derzoek is aanleiding geweest om voor open vragen te kiezen¹. De stof is ingedeeld in onderwerpen (rubrieken) Ook elke rubriek sluit af met een dictee. De indeling van de stof is op basis van Meijerink ook iets veranderd.

Er is één uitgebreide variabele toets waarin alle onderwerpen aan de orde komen en er zijn drie variabele deeltoetsen die een deel van de stof beslaan. De toetsen in een Muiswerkprogramma zijn een afspiegeling van de inhoud van de oefeningen (zie boven). De toetsen kunnen zowel voor diagnose als voor evaluatie gebruikt worden omdat ze een variabele inhoud hebben, terwijl wel steeds dezelfde problemen bevraagd worden. De stof is ondergebracht in drie afdelingen en de opbouw van onderwerpen en afdelingen is cumulatief. Wat in eerdere oefeningen aan de orde kwam, wordt verderop bekend verondersteld.

De toets Z1 A t/m E heeft 30 variabele open vragen en gaat over: *lettercombinaties, voor- en achtervoegsels, lettergrepen, een of twee letters, verlengingsregel*.

De toets Z2 F t/m J heeft 30 variabele open vragen en gaat over: *ie of i, verkleinwoorden, meervouden, bijvoeglijk naamwoord, opbouwwoorden*.

De toets Z3 K t/m O heeft 30 variabele open vragen en gaat over: *tussenletters, hoofdletters, -aal en -eel, inprentwoorden 1, inprentwoorden 2*.

De toets Z4 A t/m O bestaat uit 30 variabele open vragen waarin alle onderwerpen van het bestand aan de orde komen, te weten: *lettercombinaties, voor- en achtervoegsels, lettergrepen, een of twee letters, verlengingsregel, ie of i, verkleinwoorden, meervouden, bijvoeglijk naamwoord, opbouwwoorden, tussenletters, hoofdletters, -aal en -eel, inprentwoorden 1, inprentwoorden 2*.

Voor de manier waarop toetsen en oefeningen in de lespraktijk ingezet kunnen worden, zie de sectie DIDACTIEK.

¹ Professor Anna Bosman en een paar andere wetenschappers zijn tegen het toetsen van spellingvaardigheid via meerkeuzevragen. Ze hebben wetenschappelijk onderzoek gedaan in het kader waarvan ze leerlingen eerst een toets met meerkeuzevragen lieten maken waarbij leerlingen telkens moesten oordelen over de spelling van vier dikgedrukte woorden in vier verschillende zinnen. Een week later namen ze een dictee over de dikgedrukte woorden in de eerder afgenomen meerkeuzetoets. Het dictee werd gemiddeld 6% beter gemaakt en dat is (hoewel significant) niet zo'n groot verschil. Maar voor de bepaling van het niveau van het individuele kind (en daar hebben leerkrachten mee te maken) is de uitkomst van de meerkeuzetoets geen zinnige informatie, omdat je niet weet welk van de vier woorden leerlingen niet goed ingeprent hebben. 61% van de leerlingen presteerde beter op het dictee en 22% op de meerkeuzevragen, dus dat is nogal scheef. Voor sommige leerlingen wijkt de score van de ene of de andere toets sterk af (tot 36%). Slechts voor 17% van de leerlingen maakt de afnamevorm ogenschijnlijk weinig uit.

Het hoofdscherm van Basisspelling. Pas na het maken van een diagnostische toets (Wat weet je al?) verschijnt de knop met het persoonlijk oefenprogramma van de betreffende leerling, genaamd 'Jouw Oefeningen'. ARIE, DEZE VERVANGEN GRAAG, WANT DIT IS HET OEFENMEESTERSCHERM!

Het lesbestand Basisspelling bestaat uit:

- De computerbestanden van Basisspelling: 94 oefeningen, onderverdeeld zijn naar probleemgebied en 4 diagnostische toetsen, die zowel voor diagnose als evaluatie gebruikt kunnen worden (zie verderop).
- Een uitgebreide helpfile in zogenaamd 'pdf-formaat'.
- Een overzichtelijke handleiding op papier.

INHOUD

In Basisspelling wordt aandacht besteed aan onderwerpen waar in alle spellingmethodes voor het basisonderwijs en het vmbo aandacht aan wordt besteed. Het gaat dan om belangrijke basisregels van de Nederlandse spelling. Daarnaast wordt aandacht besteed aan de vorm van veel voorkomende woorddelen en aan technieken voor het inprenten van moeilijke woorden. Speciaal voor dit doel is in de laatste versie in elke rubriek een Flitsoefening toegevoegd. De behandelde onderwerpen zijn:

- lettercombinaties
- voor- en achtervoegsels
- verdelen in lettergrepen
- een of twee letters
- verlengingsregel
- ie of i
- verkleinwoorden
- meervouden
- bijvoeglijk naamwoord
- opbouwwoorden
- tussenletters
- hoofdletters
- -aal en -eel

- inprentwoorden 1
- inprentwoorden 2

Hieronder is aangegeven hoe elk van deze onderwerpen bij Basisspelling is ingevuld. Sommige onderwerpen lijken misschien te eenvoudig voor de beoogde doelgroep, maar u moet in aanmerking nemen dat bij de diagnostische aanpak die wij voorstaan die oefeningen alleen tevoorschijn komen als uit de diagnostische toets blijkt dat een leerling de stof niet beheerst.

LETTERCOMBINATIES

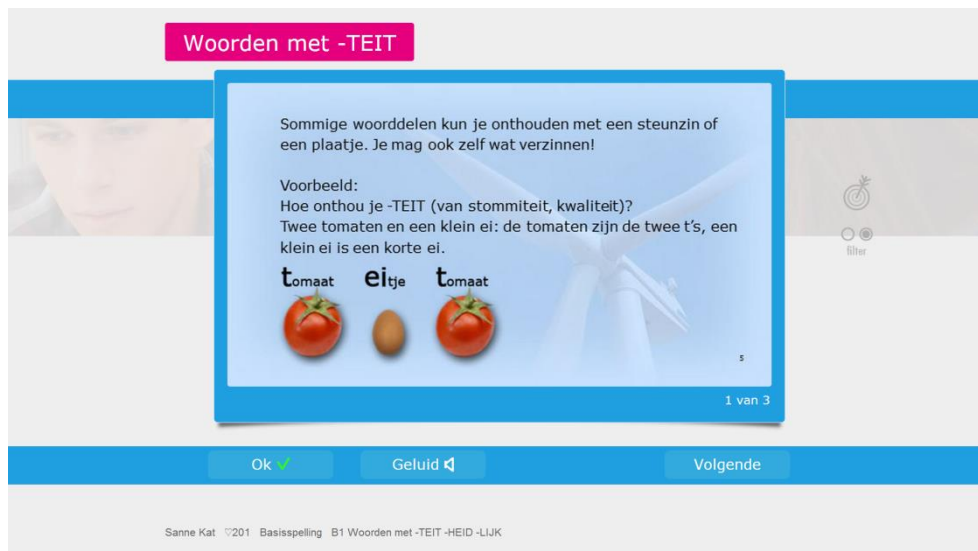
Rubriek A gaat over veel voorkomende lettercombinaties, met name waar geen sprake is van de gewone koppeling tussen klanken en letters, maar waar in de spelling enigszins wordt afgeweken van wat je hoort. Bijvoorbeeld de woorddelen 'aai', 'eeuw', 'eer' en het gebruik van 'ng' of 'nk'. Uitgelegd wordt wat het verschil is tussen wat je hoort en wat je schrijft, en welke regels gelden. Er zijn zes oefeningen in oplopende moeilijkheid, waarbij gebruik is gemaakt van vijf verschillende oefenvormen.

Oefening A4 is een Wijzig-tekst-oefening. De leerling moet de streepjes wissen en op deze plaats de ontbrekende letters invullen. Het gaat hierbij – net als bij een dictée – om productief spellen, niet om het herkennen van de juiste spelling.

VOOR- EN ACHTERVOEGSELS

Woorddelen die veel voorkomen en altijd hetzelfde geschreven worden, zijn achtervoegsels als 'lijk', 'ig', 'heid', 'teit', 'achtig'. Rubriek B gaat over het foutloos schrijven van deze achtervoegsels. Als manier om de spelling van deze woorddelen te onthouden, wordt gegeven dat je kunt proberen er een *beeld* bij te denken. Het gaat hier dus vooral om inprenten. Bij deze rubriek horen acht oefeningen in oplopende moeilijkheid en met vijf verschillende oefenvormen.

Uitleg scherm met aanwijzing voor het onthouden van de uitgang 'teit'. De leerling krijgt hier een strategie aangereikt om via een visueel beeld de spelling van deze uitgang te onthouden.

LETTERGREPEN

Rubriek C gaat over verdelen in lettergrepen. Dat is een belangrijke basisvaardigheid voor het kunnen toepassen van de spellingregels voor de verdubbeling van medeklinkers of de verenkelling van klinkers, die in volgende rubrieken aan de orde komen. Ook heeft deze kennis een functie bij het afbreken van woorden aan het eind van de regel. De stof is eenvoudig gehouden. Woorden met meer dan twee medeklinkers middenin komen niet aan de orde. Het verschil tussen open en gesloten lettergreep hoort bij deze stof. Er zijn in deze rubriek zes oefeningen in oplopende moeilijkheid en er werden vier verschillende oefenvormen gebruikt.

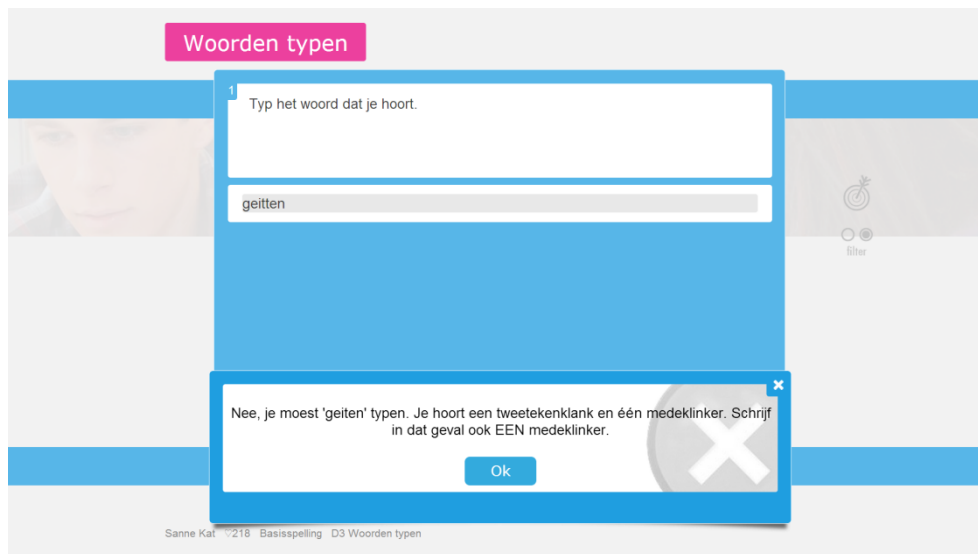

De oefenvorm van C1 heet 'slepen'. De leerling sleept met de muis het afbreekstreepje tussen de twee lettergrepen.

EEN OF TWEE LETTERS

In rubriek D komen de regels voor het schrijven van een of twee klinkers en de regels voor het schrijven voor een enkele of dubbele medeklinker aan bod. De begrippen open en gesloten lettergreep (in de vorige rubriek aangeleerd) spelen daarbij een belangrijke rol. Een bijzondere positie heeft de e-klink, die aan het eind van een woord als twee letters geschreven wordt. Er

zijn negen oefeningen in vier verschillende oefenvormen. Voor de eerste drie oefeningen moet de computer voorzien zijn van geluid.

Oefening D3 gaat over enkele of dubbele klinkers en medeklinkers. De leerling hoort een woord en moet dat intypen. Bij een fout antwoord volgt direct feedback, waarin de regel die in de uitlegsschermen staat, nogmaals wordt uitgelegd.

VERLENGINGSREGEL

De Nederlandse spelling is voor een belangrijk deel gebaseerd op het principe van de gelijkvormigheid. Een van die regels is de verlengingsregel. In rubriek E komt deze regel aan de orde. Je schrijft 'paard' vanwege 'paarden' en soms 'web' vanwege 'webben'. In de spelling van de kortere woorden wordt dus niet de uitspraak gevolgd. Deze regel wordt aangeleerd in zes oefeningen in oplopende moeilijkheid en er werden vier verschillende oefenvormen gebruikt.

In oefening E4 moeten leerlingen de verlengingsregel toepassen door de streepjes in de tekst te wissen en de juiste letters in te vullen.

IE OF I

Voor het schrijven van ie of i zijn geen eenvoudige regels te geven. De spelling van deze letters wordt apart behandeld in rubriek F. Aangegeven wordt onder andere dat in een Nederlands basiswoord de lange ie-klank in een gesloten lettergreep als ie geschreven wordt (actief, fabriek). Woorden die daarvan afgeleid zijn, houden meestal die ie (actiever, fabrieken). Als er

géén basiswoord is, schrijf je in een open lettergreep de ie als i (liter, crisis). Op het eind van een woord schrijf je een –ie, behalve bij de namen van maanden en bij buitenlandse woorden (februari, macaroni). Er zijn in deze rubriek zes oefeningen in oplopende moeilijkheid, in vier verschillende oefenvormen.

In oefening F5 moeten leerlingen het fout gespelde woord zoeken. In elke rubriek komt zo'n soort oefening voor, omdat – naast het zelf spellen – het herkennen van de juiste spelling natuurlijk wel een belangrijke vaardigheid is.

VERKLEINWOORDEN

We gebruiken in het Nederlands vijf verschillende uitgangen om een verkleinwoord te maken. Rubriek G gaat over dit onderwerp. In de meeste gevallen *hoor* je welke uitgang gebruikt moet worden, maar er zijn wat complicaties. Soms moet bijvoorbeeld eerst de verlengingsregel worden toegepast (hoed-je) en bij de uitgang –kje vervalt de g die op het eind van het woord stond (koninkje). Aangegeven wordt ook bij welke woorden welke verkleinuitgang hoort. De rubriek bestaat uit zes oefeningen in oplopende moeilijkheid en er zijn vier verschillende oefenvormen.

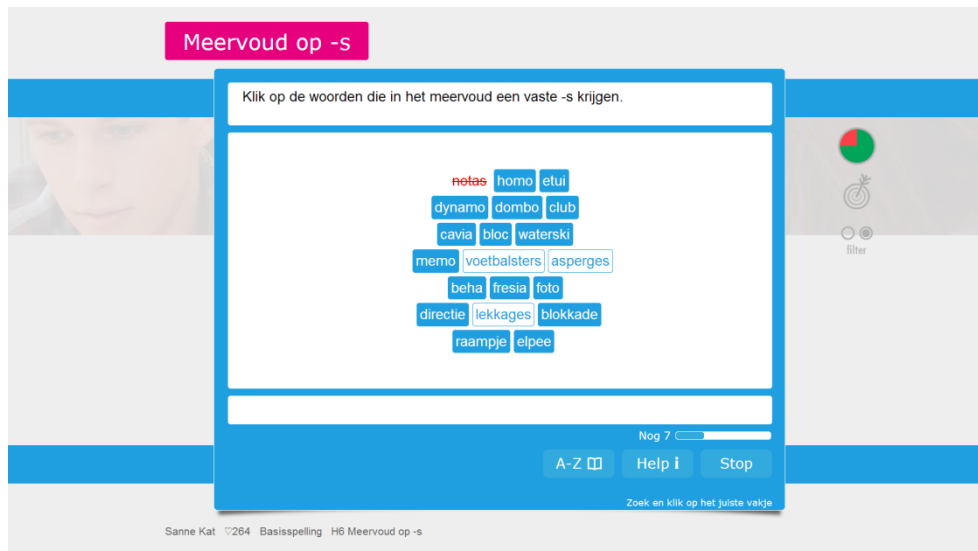

Oefening G1 gaat over het herkennen van verkleinwoorden. In een tekst moeten leerlingen verkleinwoorden aanwijzen.

MEERVOUDEN

Bij het schrijven van meervouden van zelfstandige naamwoorden komen we verschillende moeilijkheden tegen. Over de regels hiervoor gaat rubriek H. Bij het meervoud op –en komen de

regels van klinkerverenkeling (boom-bomen) en medeklinkerverdubbeling (bom-bommen) terug. Soms wordt een s veranderd in een z (bazen), maar dat gebeurt niet altijd (dansen). Bij het meervoud op -s schrijf je soms een vaste s (tafels) en gebruik je in andere gevallen **een** apostrof (hobby's). De stof over meervouden wordt behandeld en geoefend in negen oefeningen in oplopende moeilijkheid, waarbij vijf verschillende oefenvormen gebruikt worden.

In oefening H6 moeten leerlingen de woorden aanwijzen die in het meervoud een vaste -s krijgen. Als het goed is, verdwijnt de donkerblauwe achtergrond en wordt het meervoud aangemaakt. Wijzen ze een verkeerd woord aan, dan volgt gerichte feedback.

BIJVOEGLIJK NAAMWOORD

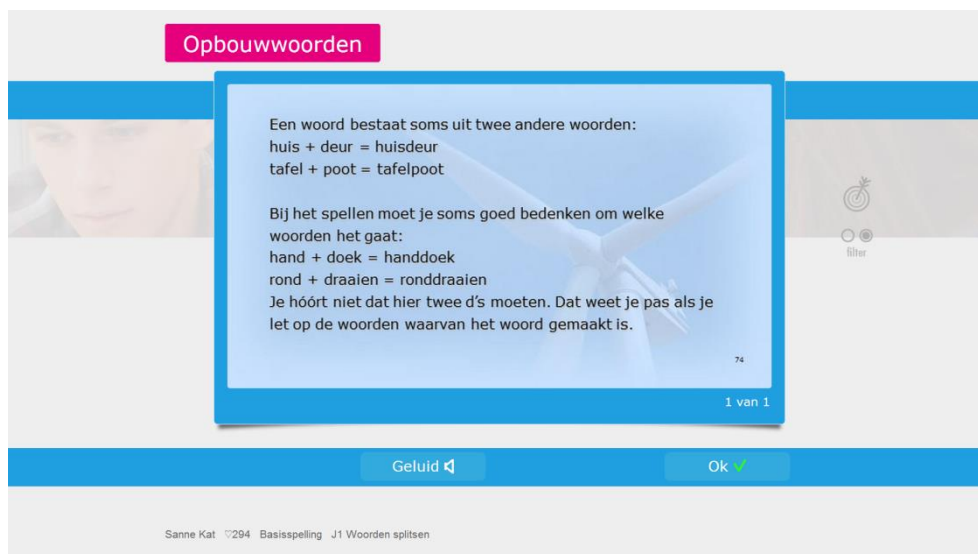
In rubriek I komt de spelling van het bijvoeglijk naamwoord aan de orde. Het gaat daarbij om het al dan niet schrijven van de -n op het eind. Daartoe moeten leerlingen onderscheid kunnen maken tussen stoffelijke en niet-stoffelijke bijvoeglijke naamwoorden. Verder moeten ze weten welke bijvoeglijke naamwoorden afgeleid zijn van een voltooid deelwoord dat op -en eindigt. Al met al geen gemakkelijke opgave. In zes oefeningen wordt de stof behandeld en geoefend. Ze lopen op in moeilijkheid en er wordt gebruikgemaakt van vier verschillende oefenvormen.

Oefening 14 is een rijen-oefening. De leerling klikt in de rij waar de woordgroep thuishoort. Als het fout is, verschijnt gerichte feedback en wordt de woordgroep in de juiste rij geplaatst.

OPBOUWWOORDEN

In rubriek J komen opbouwwoorden aan de orde, de zgn. morfologische spellingen. Er zijn drie oefeningen in drie verschillende oefenvormen.

Dit is het uitlegsscherm bij oefening J1 waarin leerlingen moeten aangeven uit welke twee woorden een samenstelling bestaat.

TUSSENLETTERS

Rubriek K gaat over de tussenletters –e-, -en- en –s-. Je kunt twee woorden aan elkaar plakken en zo een samenstelling maken. Soms moet er e of en tussen de woorden, soms –en-. In de gewone beschaafde uitspraak hoor je niet of er een –n- bij hoort. Of je hem wel schrijft, hangt af van twee vragen: is het eerste woord een zelfstandig naamwoord en zo ja, heeft dat zelfstandig naamwoord alleen een meervoud op –en. In andere samenstellingen moet er een s tussen de woorden. Ook die hoor je niet altijd. Het schrijven van de onhoorbare s gebeurt op basis van analogie ('Stationsstraat' vanwege 'Stationsplein'). Men leert in deze rubriek eerst wat een zelfstandig naamwoord is en vervolgens wordt de spelling van de tussenletters stap voor stap aangeleerd. Er zijn acht oefeningen, met zes verschillende oefenvormen.

Typ de juiste samenstelling

1 fabriek + schoorsteen =

Ok ✓ A-Z Help i Stop

Nog 10

Typ het antwoord en druk op ENTER

Sanne Kat 303 Basisspelling K5 Samenstelling met s

Oefening K5 is van het type 'Vul in' (Open vraag). De leerling typt zelf een samenstelling op basis van de twee gegeven woorden.

HOOFDLETTERS

Rubriek L gaat over hoofdletters. Hoofdletters worden gebruikt aan het begin van een zin en bij eigennamen. Daar zijn wat uitzonderingen op. De leerling leert in deze rubriek de regels en uitzonderingen kennen en toepassen. Hij doet dat met behulp van zes oefeningen in vier verschillende oefenvormen.

Welk woord is FOUT als je let op de hoofdletters?

1 'In de Winter wil ik altijd een koude Bokma of een ander merk jenever als ik thuiskom,' zei Quinten.

A-Z Help i Stop

Nog 10

Klik op de goede plek in het witte vak!

Sanne Kat 311 Basisspelling L3 Zoek de fout

Oefening L3 is van het type 'Wijs aan in zin'. Hier moet telkens een woord worden aangewezen dat ten onrechte met of zonder hoofdletter geschreven is.

-AAL EN -EEL

Rubriek N is een kleine rubriek waarin Franse leenwoorden behandeld worden die eindigen op -aal of -eel en de verbuigingen en vervoegingen daarvan. Er zijn twee oefeningen in twee oefenvormen.

Bijzondere woorden

Bij woorden die eindigen op -IAAL, IEEL, -EAAL, -UEEL hoor je bij het uitspreken een J of een W maar die schrijf je niet:

Voorbeelden:
liniaal, officieel, ideaal, ritueel

Bij het langer maken van deze woorden ontstaat een open lettergreep en vervalt één klinker:
linia-len, idea-le, ritue-le

73

1 van 1

Geluid OK

Sanne Kat 322 Basisspelling M2 Woorddictee

Dit is het uitleg scherm bij het oefening M2.

INPRENTWOORDEN 1

In het een-na-laatste deel van het programma nogmaals aandacht voor inprentwoorden, maar nu gaat het om moeilijker woorden dan in de beginrubriek. Rubriek N gaat over het onthouden van woorden met lange of korte ei, met au of ou, met g of ch, of met c of k. Natuurlijk kunnen in het kader van dit programma niet álle woorden aan bod komen waarbij een van deze problemen speelt. De leerling krijgt daarom een middel aangereikt waarmee groepjes woorden van een bepaald soort (bijvoorbeeld ei-woorden) onthouden kunnen worden. Acht oefeningen heeft deze rubriek. De probleemwoorden worden eerst afzonderlijk geoefend en later door elkaar. Er zijn zes verschillende oefenvormen.

EI-verhaal

Een MEISJE vond een EI in de WEI. Ze zocht daarna verder op de HEI. Dat was een heel KARWEI, want het TERREIN was hier en daar erg STEIL. Gelukkig vond ze nog een EI. Ze klom over een OMHEINING, maar daar kreeg ze HEIBEL mee. Een boze boswachter LEIDDE haar terug naar het pad. Ze nam toen BEIDE EIEREN mee naar huis, om een PASTEI te gaan bakken. Ze BEREIDDE ook nog een heerlijke saus. Toen gaf ze iedereen een SEINTJE dat het eten klaar was.

54

4 van 4

Geluid Vorige OK

Sanne Kat 333 Basisspelling N1 EI of IJ

Als houvast voor de woorden met EI of IJ wordt een EI-verhaal aangeboden. Door dit verhaal te onthouden weet de leerling globaal ook welke woorden met IJ geschreven worden. Daar zijn er veel meer van. Het uitleg scherm hoort o.a. bij oefening N1.

INPRENTWOORDEN 2

Buitenlandse woorden houden zich vaak niet aan de klanktekenkoppelingen van Nederlandse woorden. Zij moeten daarom meestal onthouden worden. Toch zijn er wel wat richtlijnen te geven, bijvoorbeeld voor woorden met c of ch. De leerlingen leren hier een derde inprentvorm, namelijk het onthouden van de *spellinguitspraak* van een woord. Er wordt alleen geoefend met

woorden die in de uitlegsschermen staan. De rubriek bestaat uit zes oefeningen met vijf verschillende oefenvormen.

Voor woorden die zich niet houden aan de Nederlandse klank-tekenkoppelingen is inprenten de aangewezen strategie. Een groot aantal Franse en Engelse leenwoorden komt daarom in deze rubriek langs in o.a. flitsoefeningen.

OVERZICHT OEFENINGEN EN TOETSEN BASISSPELLING

Links in het overzicht staan de onderwerpen. In de tweede kolom de namen van de oefeningen die over het onderwerp gaan. (*) betekent: geluid onmisbaar.

Rubriek	Oefening	Type	Uitleg	Opgaven
Z1 toets	Rubriek A t/m E*	Open vraag	1	30
Z2 toets	Rubriek F t/m J*	Open vraag	1	30
Z3 toets	Rubriek K t/m O*	Open vraag	1	30
Z4 toets	Rubriek A t/m O*	Open vraag	1	45
A lettercombinaties	1 Vaste letters	Meerkeuze	4	12
	2 Goed of fout	Rijen	4	20
	3 Zoek het goede woord	Meerkeuze	4	12
	4 Brood	Wijzig tekst	5	18
	5 Flitswoorden	Open vraag FL	1	20
	6 Woorddictee*	Open vraag	4	16
B voor- en achtervoegsels	1 Woorden met -teit, -heid, -lijk	Open vraag	3	12
	2 Woorden sorteren	Rijen	3	20
	3 Woorden met -teit, -heid, -lijk, -ig, -achtig	Meerkeuze	5	15
	4 Het goede woord kiezen	Meerkeuze	6	12
	5 De stomme E	Meerkeuze	1	15
	6 Goede woorden zoeken	Stenen	6	20
	7 Flitswoorden	Open vraag FL	1	21
	8 Woorddictee*	Open vraag	6	18
C lettergrepen	1 Woorden breken	Slepen	3	10
	2 Eerste lettergreep	Meerkeuze	2	12
	3 Open of gesloten	Stenen	1	20
	4 Lettergrepen 1	Meerkeuze	2	10
	5 Pinguïns	Wijzig tekst	3	32
	6 Lettergrepen 2	Meerkeuze	2	15

Rubriek	Oefening	Type	Uitleg	Opgaven
D een of twee letters	1 Woorden horen (*)	Meerkeuze	2	12
	2 Woorden spellen (*)	Meerkeuze	2	12
	3 Woorden typen (*)	Open vraag	2	12
	4 De lange e	Rijen	1	20
	5 Een of twee klinkers	Meerkeuze	3	12
	6 Een of twee medeklinkers	Rijen	1	20
	7 Zoek de fout	Meerkeuze	3	15
	8 Flitswoorden	Open vraag FL	1	20
	9 Woorddictee	Open vraag	3	18
E verlengingsregel	1 Laatste letter	Open vraag	1	12
	2 T of D	Rijen	1	20
	3 Flitswoorden	Open vraag FL	1	16
	4 Letters invullen	Wijzig tekst	2	15 .. 16
	5 Zoek de fout	Meerkeuze	1	12
	6 Woorddictee*	Open vraag	1	18
F ie of i	1 Kiezen uit twee	Meerkeuze	4	12
	2 Ie of i	Rijen	3	20
	3 I of ie invullen	Wijzig tekst	5	13
	4 Flitswoorden	Open vraag FL	1	20
	5 Zoek de fout	Meerkeuze	4	12
	6 Woorddictee*	Open vraag	1	16
G verkleinwoorden	1 Verkleinwoorden zoeken	Wijs aan in tekst	2	12
	2 Verkleinwoord maken 1	Open vraag	1	12
	2 Verkleinwoord maken 2	Open vraag	1	12
	4 Verkleinwoord kiezen	Meerkeuze	2	12
	5 Flitswoorden	Open vraag FL	1	18
	6 Woorddictee*	Open vraag	2	15
H meervouden	1 Meervoud zoeken	Wijs aan in tekst	2	10 .. 12
	2 Meervoud -en of -s	Rijen	1	20
	3 Meervoud op -en 1	Open vraag	1	12
	4 Meervoud op -en 2	Open vraag	1	15
	5 Meervoud op -s in rij	Rijen	2	20
	6 Meervoud op -s	Stenen	2	20
	7 Meervoud kiezen	Meerkeuze	3	14
	8 Flitswoorden	Open vraag FL	1	20
	9 Woorddictee*	Open vraag	2	20
I bijvoeglijk naamwoord	1 Bijvoeglijk naamwoord zoeken	Wijs aan in tekst	3	14
	2 Trappen invullen	Open vraag	1	15
	3 Bijvoeglijk naamwoord invullen	Open vraag	2	12
	4 Met of zonder -n	Rijen	2	20
	5 Bijvoeglijk naamwoord kiezen	Meerkeuze	3	12
	6 Woorddictee*	Open vraag	3	16
J Opbouwwoorden	1 Woorden splitsen	Meerkeuze	1	18
	2 Flitswoorden	Open vraag FL	4	18
	3 Woorddictee*	Open vraag	3	16
K tussenletters	1 Zelfstandig naamwoord	Stenen	1	20

Rubriek	Oefening	Type	Uitleg	Opgaven
	2 Stap voor stap	Meerkeuze	3	24
	3 Samenstelling met e(n)	Meerkeuze	1	10
	4 Tussenletter -e- of -en-	Rijen	1	20
	5 Samenstelling met s	Open vraag	1	10
	6 Tussenlette s in rij	Rijen	1	20
	7 Flitswoorden	Open vraag FL	1	20
	8 Woorddictee*	Open vraag	2	18
L hoofdletters	1 Eigennamen	Stenen	1	20
	2 Met of zonder hoofdletter	Rijen	2	20
	3 Zoek de fout	Wijs aan in zin	3	10
	4 Flitswoorden	Open vraag FL	1	20
	5 Gorilla's	Wijzig tekst	4	27
	6 Woorddictee*	Open vraag	2	15
M -aal en -eel	1 Flitswoorden	Open vraag FL	1	16
	2 Woorddictee*	Open vraag	1	12
N inprentwrd 1	1 EI of IJ	Rijen	4	20
	2 AU of OU	Rijen	3	20
	3 Woorden met CH	Stenen	3	20
	4 Koning van de jungle	Wijzig tekst	4	30
	5 Flitswoorden	Open vraag FL	6	20
	6 Woorddictee*	Open vraag	6	15
O inprentwrd 2	1 K of C	Rijen	2	20
	2 Woorden met C	Stenen	1	20
	3 Beste helpdesk	Wijzig tekst	3	13
	4 Flitswoorden Frans	Open vraag FL	5	20
	5 Zoek de fouten	Wijs aan in tekst	3	10
	6 Flitswoorden Engels	Open vraag FL	4	20
	7 Woorddictee*	Open vraag	6	21